

Moja šolska pot

Na prvi šolski dan leta 1932 me vežejo prav posebni spomini. Že doma mi ni šlo v račun, da moram v šolo, zato sta me spremljala oče in sestra. Zbrani smo čakali pred šolo, da bi prišli učiteljica Angela Tavčar, kaplan Demšar in župnik Žbontar. Ko pa je bilo treba oditi v razred, sem se z rokami uprla v podboje vrat in nobeno pregovarjanje ni pomagalo. Na noben način nisem hotela v razred. Nazadnje so me zvelkli s silo in mojemu joku kar ni bilo konca. Zato me je vsak dan spremljala v šolo sestra, ki je bila leto mlajša in še ne šoloobvezna. Sčasoma sem se privadila in kmalu mi je postalo tako všeč, da sem se vsak dan odpravila v šolo že debelo uro prej in komaj čakala pričetek pouka. Ko smo peli pesmico »Zima, zima bela, vrh gore sedela, pa tako je pela, da bo Mirka vzela«, sem vedno planila v jok, ker sem mislila, da govori pesem o meni, ki so me vsi že od malega klicali Mirka. Učiteljica nas je poleg obveznih predmetov učila tudi kuhanja (v šolski kuhinji smo kot prvo jed pripravili kolerabno juho). Dekleta smo še kvačkala, pletla šale, rokavice, nogavice, vezla, »štikala«, prte in predpasnike. Fantje so izdelovali predmete iz lesa, rezbarili, »šniclali«, figurice, okvirje za slike, figurice za jaslice, »štalco«. V večernih urah pa je poučevala še naše mame in druge vaščanke. Leta 1936 je v vas prišla napredna učiteljica, Tilka Kordež. Otroke in odrasle je učila igranja na tamburico. Z njo smo pripravljali gledališke igre za otroke in odrasle, in sicer: Divjega lovca, Razvalino življenja, Vdovo Rošlinko, Županovo Micko, Domna, ... V igri Sirota Jerica sem dobila glavno vlogo mačehe. Še danes znam na pamet vsa besedila,

*Ob igri Sirota Jerica pred šolo,
last Bogomira Noč*

*Igralci igre Divji lovec pred šolo leta 1936,
last Bogomira Noč*

tako mojo vlogo kot tudi od ostalih. Moje besedilo je šlo nekako takole: »Jera, Jerica, kje le tiči ta spak zanikrni! Le počakaj, grdavš, tako te naklestim, da boš vsa pisana in porisana ...« Jerica, ki jo je igrala Nada Krmelj, mi je kar malo zamerila mojo zagretost v vlogo mačehe. Učiteljica je v igro vključila vse otroke. Ko je zmanjkalo vlog, je pa najmlajše napravila v palčke in vile, ki so s petjem spremljali igro.

Po letu dni nas je učiteljica morala zapustiti. Bajje je bila preveč napredna za tiste čase. V naslednjih letih so se učitelji in učiteljice kar menjali (Jožefa Žugič, Demšar, Luštek). Leta 1938 sem odšla k sorodnikom, Kopišarjevim, v Planino pod Golico in tam nadaljevala ter zaključila šolo. Prvo srečanje učencev, ki smo bili rojeni v letih od 1921 do 1935, smo imeli leta 1990 na Pristavi. Udeležili so se ga tudi učitelji Jožefa Žugič, Demšar in Angela Tavčar, ki se je prav dobro spomnila mojega prvega šolskega dne.

*Učenci v Javorniškem Rovtu
leta 1937, last Franci Razingar*

*Srečanje nekdanjih učencev v Javorniškem
Rovtu, last Franci Razingar*

Oče mi je pripovedoval, kako je bilo, ko je leta 1910 hodil v podružnično šolo na Pristavi. Dvakrat tedensko jih je hodil poučevati učitelj Baraga z Javornika. Nekega dne je poslal očeta z vrčem po vodo k izviru Milega potoka nad Pristavo. Pri izviru je postavil vrč pod žlebiček, sam pa se je malo zaigral v potočku. Trajalo je kar nekaj časa, preden je zdirjal nazaj v šolo, ne da bi vedel, kaj nosi poleg vode v vrču. Učitelj se je zazrl v vrč in poklical drugega učenca, rekoč: »Prešeren, pojdi po vodo! Noč mi je prinesel žabo.« S tem pripetljajem se ni prav nič zameril učitelju, saj ga je ta kot dobrega učenca hotel na svoje stroške poslati študirat v Ljubljano.